

**Ομιλία Προέδρου της Π.Ο.Π.Σ. Βλάχων στην παρουσίαση του βιβλίου της Φ.Α.Τ.Α, στην αίθουσα του δημοτικού συμβουλίου του δήμου Τρικκαίων.**

*Κορίες και κύριοι,*

Παρουσιάζεται σήμερα το ψηφιοποιημένο αρχειακό υλικό της Φιλεκπαιδευτικής Αδελφότητας Τζιούρτζιας Αθαμανίας. Η εργασία έγινε από το Κέντρο Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών. Θα σταθώ σε ορισμένα σημεία, που κατά τη γνώμη μου είναι ιδιαίτερα σημαντικά.



**Πρώτον,** η ονομασία του Συλλόγου, που ιδρύθηκε το 1893, μαρτυρεί από μόνη της την επιρροή του εθνικού κέντρου και τις αναφορές στην αρχαιοελληνική κληρονομιά. Η χρήση του λόγιου αρχαιοελληνικού γεωγραφικού όρου Αθαμανία για την περιοχή μαρτυρεί την ελληνική εθνική ιδεολογική κατεύθυνση στο πνεύμα της εποχής. Η χρήση του όρου Αδελφότητα ερμηνεύεται διττά: κοινότητα αίματος και τοπική συμβιωτική κοινωνία.

**Δεύτερον,** ο ευεργετισμός, που εκδηλώνεται όλο τον 19<sup>ο</sup> αιώνα από μεμονωμένους Βλάχους τόσο σε τοπικό όσο και σε εθνικό επίπεδο, παίρνει στη Τζιούρτζια του 1893 συλλογική έκφραση, πράγμα που εκφράζεται με την ίδρυση της ΦΑΤΑ. Ο περιηγητής της Τζιούρτζιας εντυπωσιάζεται από τα ορατά έργα ευποιίας της Αδελφότητας που συμπλήρωσε 118 χρόνια δράσης. Το ψηφιοποιημένο σήμερα υλικό του αρχείου θα μας φωτίσει για τις άγνωστες πτυχές, τις κοινωφελείς δράσεις που δεν φαίνονται.

**Τρίτον,** μπορεί να ειπωθεί ότι αυτή καθαυτή η ψηφιοποίηση, όπως και το ίδιο το υλικό, αναδεικνύουν τις πολυεπίπεδες σχέσεις ανάμεσα στον τόπο καταγωγής, την αστική εγκατάσταση των Τζιουρτζιωτών αλλά και τις σχέσεις μεταξύ των μελών της τοπικής κοινωνίας.

**Κορίες και κύριοι,** Ένα αρχείο φυλάσσει τη μνήμη ατομική και συλλογική. Η μνήμη συγκροτεί ταυτότητα. Η πρωτοποριακή πρωτοβουλία της ΦΑΤΑ να ψηφιοποιήσει το Αρχείο της συνάδει με την εκατονταετή και πλέον ιστορία της και φανερώνει, ότι σήμερα υπάρχουν τρόποι για να διασώσουμε τον πλούτο των εκφάνσεων της βλαχικής πολιτιστικής κληρονομιάς, ώστε να καταστήσουμε την τελευταία προσιτή στην ειδική έρευνα και κατανοητή στο ευρύ κοινό. Φτάνει να υπάρχουν καλή θέληση και καθαροί στόχοι.

**Συγχαίρω** τη ΦΑΤΑ και το Κέντρο Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών για το έργο τους κι εύχομαι να βρουν δημιουργικούς συνεχιστές.

**Ο Πρόεδρος της Π.Ο.Π.Σ. Βλάχων  
Μιχάλης Μαγειρίας**

## Ομιλία της Προέδρου της ΦΑΤΑ κ. Αποστολίας Κούτσια

Απόψε βρισκόμαστε στην ευχάριστη θέση να παρακολουθήσουμε την παρουσίαση ενός νέου και αξιόλογου βιβλίου που αναφέρεται στο αρχείο της Φιλεκπαιδευτικής Αδελφότητας Τζουρτζίας της Αθαμανίας της ονομαστής ΦΑΤΑ που ιδρύθηκε το 1893.



Συγκεκριμένα η πολύτιμη έκδοση περιέχει τα πρακτικά επιστημονικής ημερίδος για την ψηφιοποίηση του αρχείου από το ΚΕΕΑ της Ακαδημίας Αθηνών που πραγματοποιήθηκε στα Τρίκαλα στις 15 Νοεμβρίου 2008. Εκτός από τις εισηγήσεις για το αρχείο της ΦΑΤΑ στο βιβλίο περιέχονται και εργασίες για τους πατριδοτοπικούς συλλόγους καθώς και για τα εκκλησιαστικά της Τζουρτζίας.

Πρωτεύοντα λόγο για την εν λόγω έκδοση της διορατικής ΦΑΤΑ διαδραμάτισε ο προηγούμενος Πρόεδρος της ΦΑΤΑ κ. Αθανάσιος Ηλία Μουστάκας ένας ανήσυχος και πολύδραστος Τζουρτζιώτης. Τον ευχαριστούμε θερμότατα για όλα και τον συγχαίρουμε για την μεγάλη δραστηριότητά του.

Όπως παρατήρησε η κ. Αικατερίνη Πολυμέρου – Καμηλάκη, Δ/τρια του ΚΕΕΑ της Ακαδημίας Αθηνών, ελπίζουμε το παράδειγμα της ούτως ή άλλως πρωτοποριακής για την εποχή που ιδρύθηκε ΦΑΤΑ, να το ακολουθήσουν και άλλοι σύλλογοι και καταρχήν, αφού διασώσουν, να παραδώσουν εν συνεχεία στην έρευνα το υλικό τους με οποιοδήποτε τρόπο θεωρούν προσφορότερο.



Ευχαριστούμε και πάλι τους αξιόλογους συγγραφείς του τόμου. Ευχαριστούμε τους αποψινούς διαλεχτούς παρουσιαστές καθώς και όλο το εκλεκτό ακροατήριο.

**Η Πρόεδρος της ΦΑΤΑ  
Αποστολία Κούτσια**

## Ομιλία του κ. Αθαν. Μουστάκα, Επίτιμου Προέδρου της ΦΑΤΑ

Σε μένα έτυχε ο κλήρος ως Πρόεδρος της πολύδραστης ΦΑΤΑ μαζί με τα εκλεκτά μέλη της να ψηφιοποιήσουμε το πολύτιμο αρχείο της και να το καταστήσουμε προσιτό στους ενδιαφερόμενους αντί να βρίσκεται ερμητικά κλειστό σε κάποια ντουλάπα. Ένα σημαντικό υλικό είναι στη διάθεση όλων των φιλιστόρων ερευνητών.



Είμαστε πραγματικά ευτυχείς για αυτό το γεγονός.

Ως πρώην Πρόεδρος της ΦΑΤΑ και μάλιστα για 9 συναπτά έτη, αισθάνομαι υποχρεωμένος να ευχαριστήσω θερμότατα το ΚΕΕΛ της Ακαδημίας Αθηνών, το οποίο από την ίδρυσή του από τον αείμνηστο Νικόλαο Πολίτη το 1918, υπηρετεί την έρευνα, μελέτη, διάθεση και αξιοποίηση της νεότερης πολιτιστικής μας κληρονομιάς. Αποτελεί το εθνικό κέντρο τεκμηρίωσης του ελληνικού μας πολιτισμού. Θα ήθελα να ευχαριστήσουμε ιδιαίτερα τους κυρίους Ακαδημαϊκούς, μέλη της Εφορευτικής Επιτροπής στο πρόσωπο του Προέδρου της κ. Κων/νου Δρακάτου και του Επόπτη κ. Πάνου Λιγομενίδη και βέβαια την Δ/ντρια του ΚΕΕΛ κα Αικατ. Πολυμέρου – Καμηλάκη.

Γρήγορη και αποτελεσματική η μέριμνα των υπευθύνων για την ψηφιοποίηση ερευνητών, κ Ευαγγ. Καραμανέ και Παρασκ. Ποτηρόπουλου. Επίσης, πολλές ευχαριστίες απευθύνω προς όλους τους συγγραφείς του παρόντος βιβλίου, ανάλυση των εργασιών των οποίων, ακούσαμε προ ολίγου από τους εκλεκτούς παρουσιαστές. Θερμά συγχαρητήρια προς το αξιόλογο Τρικαλινό τυπογραφείο του Θρασ. Βογιατζόγλου που συνεργάστηκε αρμονικά μαζί μας και με τα τέλεια μηχανήματά του καθώς και την καλλιτεχνική του διάθεση μας παρουσίασε μια άψογη έκδοση.

Πολλά ευχαριστώ και προς όλους εσάς για την πρόθυμη υπομονή σας να μας ακούσετε με ξεχωριστό ενδιαφέρον. Στο νέο ΔΣ της ΦΑΤΑ εύχομαι πλουσιότερη συνέχεια. Το χρέος όλων μας είναι μεγάλο και επιτακτικό.

**Ευχαριστώ**  
**Αθανάσιος Μουστάκας**

\* Οι φωτογραφίες είναι του Μιχάλη Μαγειρία και του Βαγγέλη Σαμαρά.